

NAXOS 8.5790053
JOAQUÍN RODRIGO: CONCIERTO DE ARANJUEZ;
MANUEL PONCE: CONCIERTO DEL SUR;
GERALD GARCIA: CHINA SINGS!

Junhong Kuang – kytara, Komorní filharmonie Pardubice
Nahráno v Kulturním domě Dukla v Pardubicích
26.–29. 8. 2019, produkce a hudební režie Jiří Štílec,
mistr zvuku Václav Roubal, NAXOS RIGHT 2020.
Vydáno 2020, 1 CD, celkový čas 57:46.

Slavný kytarový koncert španělského komponisty *Joaquina Rodriga* s důvěrně známým titulem *Concierto de Aranjuez* fascinuje publikum dobrých osmdesát let a je vždy lákavým a skvělým artefaktem jak pro kytarové virtuosity, tak pro nakladatelské firmy. Předem budí poznamenáno, že tato nahrávka patří ho horních pater kytarové exhibice a v žádném případě se nejedná o povrchní výhradně komerční náklad. Hit klasické hudby doprovází na disku další dvě skladby. Jsou to *Concierto del sur* od *Manuela Ponceho* a skladba *China Sings!*, jejímž autorem je *Gerald Garcia*. **Komorní filharmonii Pardubice** řídí čínský dirigent **Darell Ang**, který patří k výrazným talentům. Na 50. ročníku mezinárodní soutěže mladých dirigentů ve francouzském Besançonu získal tři hlavní ceny, studoval v Petrohradě a na Yale. Protagonista nahrávky, čínský kytarista **Junhong**

tempa, k němuž se přidává orchestr svůdně vyvolávající přímo vizuální dojem. Už zde přesvědčuje Kuang o mimořádné technické zdatnosti, jeho tónová jistota a pregnantnost jsou vzrušující. V geniální druhé větě koncertu, Adagiu, nabízí nahrávka vedle lyrické hloubky i pocitovou naléhavost, kterou umocňují orchestrální dynamické vstupy. Slavné sólo anglického rohu v Adagiu je mimořádně působivé. Ve finále jsme obdařeni tapajícími rytmy, Kuangovými brilantními škálami a orchestrální paradou s hlaholícími lesními rohy. Chceme-li program, máme v hudbě obraz vonících magnolií, zpěvu ptáků a tryskání fontán v zahradách starobylého královského sídla v Aranjuez. Mexický komponista Manuel Ponce napsal svůj třívětý *Concierto del sur*, tedy Jižní koncert, v roce 1941 na žádost Andrése Segovii. V této kompozici evokující vznešenost grandů jižního Španělska je kytarové sólo obklopeno masivnější a více artistní orchestrální partiturou, dostává se mu ale prostoru i k exhibici. Ta však nemá charakter výhradně brilantní virtuozity, ale je ve službách orchestrálního obrazu, místy programně traktovaného s recitativně nesenou melodií. Programem skladby je atmosféra španělské Granady a nálady tanců města Sevilly. Junhong Kuang demonstruje ukázněnou spolupráci k prezentaci kompozičního záměru.

Finální skladba od Gerald Garcia, realizovaná v úpravě pro kytaru a komorní orchestr, zřetelně čerpá z čínského hudebního melosu. Autor, původně inženýr chemie, se dal na dráhu koncertního kytaristy povzbuzen Johnem Williamsem, s nímž poté vytvořil kytarové duo. Skladbu Čína zpívá! napsal původně pro sólovou kytaru a kytarový orchestr a premiéroval ji na Kytarovém sympoziu v Iserlohn roku 2013. Garcia napsal koncert jako rapsodii inspirovanou dvěma populárními čínskými melodiemi – *Temná obloha* a *Stříbrné mraky* pronásledují měsíc. Koncert věnoval kytarovému zázraku Junhong Kuangovi, kterému bylo v době vzniku kompozice 12 let, a jeho učitelů profesorovi Xu Bao. V Kuangově podání je skladba půvabným intermezem. Text titulu u vydavatelství Naxos je pouze v angličtině, titulní stránka je momentkou ze zahrady v Aranjuez. ■

Rafael Brom

recenze CD

Kuang, oslnil ve svých sedmnácti letech porotu prestižní soutěže ARD, a stal se tak nejmladším držitelem ceny soutěže v celé její historii. To už byl dva roky studentem na Peabodyho konzervatoři při Univerzitě Johnse Hopkinse v Baltimoru. Po epochálním úspěchu následovalo pocho-pitelně skvělé celosvětové koncertní turné a následně byl Kuang přijat do třídy legendárního mistra kytary Manuela Barrueca. První dojem z nahrávky je fantastický. Dokonale technicky sejmутá hudba křišťalové digitální čistoty s vybarvenou interpretací přivádí poslouchajícího k vytržení. Kytarový nástup Rodrigova koncertu má nádherný klid hybného

RADIOSERVIS CR1073 - 2
CZECH MUSIC FOR CLARINET
Karel Dohnal and friends
Eduard Dřízga: Sonáta pro klarinet a klavír (verze 2017);
Rudolf Kubín: Humoresky pro klarinet a smyčcové trio;
Petr Wajsar: Ptákoviny pro sólový klarinet;
Václava Černošská: Rondo pro klarinet a klavír;
Antonín Tučapský: Láška a žal pro soprán, klarinet a klavír
Karel Dohnal – klarinet, Pavla Vykopalová – soprán,
Eliška Novotná – klavír, Lukáš Michel – klavír, Benda Quartet
Nahráno ve Studiu 1 Českého rozhlasu v Ostravě na jaře
2018 a 2019, hudební režie František Mixa, zvukový mistr

a mastering Lubomír Výrek, Karel Dohnal 2020.
Vydáno 2020, 1 CD, celkový čas 58:08.

Klarinetista **Karel Dohnal** realizoval svůj titul ve spolupráci s Českým rozhlasem Ostrava, a ve vybavení titulu je tudíž zřejmá originalita. Pregnantně je vyjádřena v úvodním slovu bookletu kompaktního disku, jehož autorem je Lukáš Herink. Hovoří v něm o svěbytnosti, izolovanosti kraje a jeho hudebním folkloru, jádrné mluvě obyvatel Janáčkova kraje, v němž vědomě přejímají originalitu jeho následovníci. A aby si zájemce učinil bezprostřední představu o předkládaném disku, je na titulní stránku situován výřez z obrazu lašského malíře Antonína Kroče a Herink praví, že hudbu předznamenávají jeho „svěbytné drsné a přímočaré vyjadřovací prostředky“. Ostatně vidíme to na přiloženém obrázku. V bookletu je výřez opakován na první stránce a uvnitř je přiložen obraz celý. Z pozice čtenářů soudobé hudby je to lákavé povzbuzení, zejména jedná-li se o světové premiéry na CD – čtyř z pěti skladeb, které Dohnal nahrál. Není mezi nimi jen kompozice *Rudolfa Kubína*, druhá v programu disku. To jsou *Humoresky pro klarinet a smyčcové trio*, ve kterém s Dohalem spolupůčinkují členové **Banda Quartetu** v obsazení **Jakub Černošský** – housle, **Petr Benda** – viola a **Tomáš Svozil** – violoncello. Je-li v bookletu inzerováno, že Kubín zde navazuje na Dvořákovy *Humoresky*, pak hudba sama a její provedení tuto tezi potvrzují. Jde o vlídnou imitaci předlohy a programu formulovaného skladatelem v názvu jednotlivých částí. Jenom pochybuji, jestli současník, cestující elektrickými vlaky, dokáže dosadit hudbu do parních lokomotiv Kubínovy doby v části *Ve vlaku*. A podobné to může být u další části s názvem *Večerní zvony*. Kdy jsme je naposledy ve velkoměstě slyšeli? Propojenost a asociace s programem názvu není ovšem prvoplánová, byť je svůdná, slyšíme samozřejmě hudbu absolutní, moderně psanou, prostou expresivní invence a celkově přístupnou. Přesně to popsal autor bookletu slovy, že jde o autora „posluchačsky velmi vděčného a zajímavého“. Dohnalova instrumentální zručnost se dostává ke slovu zejména v závěrečné části cyklu s názvem *Klaun*. Úvodní skladba pochází z dílny *Eduarda Dřízgy*. Je to *Sonáta pro klarinet a klavír* ve verzi z roku 2017, kdy se skladatel vrátil ke kompozici z roku 1981, revidoval zejména původně náročný klavírní part a skladbu zkrátil. Je to samozřejmě hudba mapující barevné a technické možnosti nástroje, pro

který je psána, a instrumentalista je tím, kdo je první nejšťastnější. Ani Dřízga, podoben Kubínovi, nesahá do krajních poloh a možností nástroje s artistní úporností a je k posluchači celkem kolegiální a můžeme Dohnalovi vzdát dík za prezentaci skladatele. Na klavír hraje **Lukáš Michel**. Třetím dílem na disku je hudba z dílny *Petra Wajsara*, která má potměšilý název *Ptákoviny pro sólový klarinet*. Skladatel a instrumentalista zde zveřejňují další plod své spolupráce prokazatelně od roku 2010. *Ptákoviny* premiéroval Dohnal v roce 2011. Titul je víceznačný, jednak je předloženo to, co můžeme slyšet od ptáků, tak jak to psali skladatelé od renesance po Messiaena, tedy nápodoby zpěvu kosa, kukačky, káněte, datla a slepice, jak je uvedeno v názvech jednotlivých částí. Nebo je nabízena variace z oblasti humoru, pro jehož projevy má čeština výstižný název *ptákoviny*. A to je charakteristické zejména pro multižánrového komponistu Wajsara, ostatně kdo z muzikantů je vyloženě úzkoprsý „frakoun“. Tak by mohla být chápána část skladby s titulem *Datel*. Ovšem na druhé straně je třeba vědět, že klarinetista je specialistou na ultramodernu, takže pokud ve skladbě „hraje“ zvuky, interpretuje právě něco ze speciálních klarinetových praktik. Další světovou premiérou na CD je skladba *Václava Černošského* s titulem *Rondo pro klarinet a klavír*. Skladbu z roku 1989 napsala Václava pro svého dědečka, amatérského klarinetistu, a je to mladistvá miniatura. Finále disku je svěřeno skladateli *Antonínu Tučapskému*, jehož doménou byla vokální hudba. V cyklu *Láska a žal* pro soprán, klarinet a klavír spolupůčinkují s Dohalem sopranistka **Pavla Vykopalová** a pianistka **Eliška Novotná**. Vedle ultrasoudobých projevů v programu disku je tento cyklus hudebním balsámem, návratem až do stylizovaných folklorních tradic a moc hezky se poslouchá. Titul *Česká hudba pro klarinet* je vybaven vyčerpávajícím a čtivým textem a k tomu jsou přiloženy texty vokálního cyklu. Z obrazového vybavení účinkujících je na tapetě jen sólista **Karel Dohnal**. ■

Rafael Brom

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ v Ústí nad Labem,
SGS-2019-43-004-2
NORTH BOHEMIAN MUSIC
Jan Bůžek: Ach, voda, Bodaj sa prepadla, Vzkazka po skřívánku;
Jan Oliva: Od Oravy dážď idě, Pondělí, pondělí; Milan Dlouhý,
Bagately pro klavír (I.–VII.); Stanislav Jelínka: Bratrance;
Josef Říha: Dva dvojzpěvy o lásce; Jiří Holubec: Ave Maria;
Václav Krahulík: Fuga na téma B-A-C-H, Toccata Vibe,
Actus Caritatis; Miloš Bok: Mariánská večerní píseň,
Beata Viscera, Preludio B dur; Jan Zástěra: Slib
Dagmar Zelenková – soprán, Lucie Švecová – mezzosoprán,
Václav Krahulík – klavír, Andrea Moravcová – recitace,
Iveta Šindelářová – vibrafon
Nahráno v lednu až červnu 2020 v nahrávacím studiu Macac
v Českém rozhlasu v Ústí nad Labem, hudební režie a hlasový
poradce Věra Páchová, zvukový mistr Jan Seibt (vokální sklad-
by) a ve Zvukovém studiu HAMU v Praze, hudební režie
Václav Krahulík a Ondřej Urban, zvukový mistr Ondřej Urban

(klavírní skladby: Dlouhý: Bagately pro klavír, Krahulík:
Fuga na téma B-A-C-H, Toccata Vibe, Bok: Preludio B dur).
Booklet Editio Karez.
Vydáno 2020, 1 CD, celkový čas 60:28.

Projekt „Hudba severních Čech“ představuje osobitý autorský počín. Tento kraj, zejména lázeňské město Teplice, navštívila v minulosti řada hudebních skladatelů zvukných jmen, jako Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Ferenc Liszt či Richard Wagner. Nalezeme zde však též řadu věhlasných regionálních autorů, jakými byli v 19. století teplický starosta Josef Matyáš Wolfram, v první polovině 20. století potom Johannes Reichert, Alfred Domanský i Herbert Zitterbart. Předložený CD navazuje na tyto tradice a v dramaturgicky zajímavém a logicky řazeném přehledu mapuje skladatelskou základnu severočeského regionu druhé poloviny 20. století s vyústěním až do současnosti. V případě sopranistky se jedná již o druhý kompaktní disk, její pěvecký debut s názvem *Affettuoso* vznikl v roce 2018 a v kontextu s interpretačním zájmem sólistky se věnuje barokní a klasicistní hudbě i romantické opeře. Sopranistka **Dagmar Zelenková** působí od roku 1994 pedagogicky na katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L., v roce 2015 zde obhájila habilitační docentské řízení. Vedle své pedagogické práce intenzivně koncertuje u nás i v zahraničí (Německo, Itálie, Slovensko, Španělsko, Švýcarsko). D. Zelenková dlouhodobě spolupracuje s uznávaným klavíristou **Václavem Krahulíkem**, který nahrál již tři kompaktní disky, a to s hudbou Miloše Boka, Ference Liszta, Jeana-Gasparda Páleníčka a vlastními kompozicemi. Od roku 1995 rovněž vyučuje na výše uvedené katedře hudební výchovy, v roce 2008 zde získal titul Ph.D. Je vyhledávaným sólistou i komorním hráčem, vystupoval v řadě států Evropy (Francie, Itálie, Německo, Španělsko) i v USA. Předložený kompaktní disk zahrnuje sólové a komorní skladby od devíti severočeských skladatelů. Mnohá z těchto děl dosud nebyla vydaná tiskem, některé skladby si interpreti dodatečně upravili, řada z nich byla naopak zkomponována přímo pro potřeby tohoto CD. Dramaturgie CD nabízí rovněž vývojovou linii kompozičního jazyka citovaných skladatelů, geneticky zde prorůstají díla tonální s principy rozšířené tonality, vše ve službách především poslechné zajímavé melodické vokální linie.

Prvním skladatelem, jehož skladby jsou zařazeny na kompaktní disk, je *Jan Bůžek* (1927–2005), severočeský skladatel a pedagog, který působil na Konzervatoři v Teplicích a Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem. Pro jeho tvorbu je typické neoromantické založení, vyhýbá se módním tvůrčím trendům. V jeho rozsáhlém díle vyniká symfonická a vokální tvorba, zde především dominují písňové cykly. Tři interpretované písně *Ach, voda, Bodaj sa prepadla* a *Vzkazka po skřívánku*, původem ze sbírky *Zpěvy domova I* (1978), si uchovávají křehký charakter lidové písně s převážně poetickou melodií a zvukomalebně pojatým partem klavíru. Rovněž *Petr Oliva* (1923–1986) se často inspiroval folklorním. V ústeckém regionu byl znám především jako hudební redaktor a dramaturg Československého rozhlasu v Ústí n. L., stal se též jedním ze zakladatelů věhlasného country a folkovoého festivalu Porta. Interpreti CD zvolili jako prezentaci Olivova díla výběr dvou zpěvů z cyklu *Milostné písně z Povází* (1974), a to píseň *Od Oravy dážď idě a Pondělí, pondělí*. Obě písně jsou výrazně tonálně zakotveny, nadchnou zpěvnou linkou vokální složky. Pedagog, klavírista, dirigent a skladatel *Milan Dlouhý* (*1938) působil v Trutnově, Mostě, Teplicích a Ústí n. L., v současné době vyučuje na ZUŠ v Žatci. Věnoval se vokální, ale zejména klavírní tvorbě. Jeho cykly *Poetická preludia* či *Ptám se, ptám se, pampeliško* mají stále místo v repertoáru žáků – klavíristů na hudebních školách. Sedm částí cyklu *Bagately pro klavír* (1972) přináší zajímavý kaleidoskop hudebních nápadů, bohatě invenčních akordických rozkladů ve spojení s melodicko-rytmickými efekty, zde navíc interpretovanými s velkým citem pro zvukovou barevnost klavíru. Skladatele *Stanislava Jelínka* (1945–2019) váže k severním Čechám především dlouhodobé pedagogické působení na Vojenské konzervatoři v Roudnici nad Labem. V jeho rozsáhlém kompozičním odkazu hraje velkou roli hudba vokální – světská i duchovní. Mezi písňovými komplety nelze opomenout cyklus pro soprán a klavír *Sedm zrněk rýže* (1983). V písni *Bratrance* upoutá především moderněji pojatá harmonická složka skladby, která mnohé prozrazuje o skladateli – pedagogu hudební teorie. *Josef Říha* (1934–2014), dlouholetý pedagog a též vedoucí katedry hudební výchovy na Pedagogické fakultě ústecké univerzity, se proslavil zejména jako autor dětských sborových skladeb, s nimiž sklízel úspěchy na řadě kompozičních soutěží. Skládal též kantáty, sborová díla, písně a písňové cykly. Na předloženém CD sympaticky zaznívají jeho folklorně laděné *Dva dvojzpěvy o lásce pro soprán a mezzosoprán* (2002), kde dominují libozvučné melodické postupy provedené D. Zelenkovou společně s **Lucií Švecovou**, v této době doktorandkou na uvedené hudební katedře. Jako pedagog působí *Jiří Holubec* (*1959), sbormistr a skladatel, rovněž na výše citované katedře hudební výchovy. Je sbormistrem ústeckého akademického pěveckého sboru Chorea academica a Děčínského pěveckého sboru. Kompozičně se nechává často inspirovat folklorními motivy. Duchovní píseň *Ave Maria* (2020) pro soprán a klavír vznikla na popud interpretky CD.